

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2014/6

Karar Sayısı: 2014/22

Karar Günü: 11.2.2014

R.G. Tarih-Sayı: Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : İstanbul 35. Asliye Ticaret Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 21.11.2012 günlü, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun 9. maddesinin (3) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 10. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Davacı şirketin, keşide ettiği çeklerle ilgili davalılara karşı herhangi bir borcu bulunmadığının tespiti istemiyle açtığı menfi tespit davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

6361 sayılı Kanun'un itiraz konusu kuralı da içeren 9. maddesi şöyledir:

"Şirketin yapamayacağı iş ve işlemler

MADDE 9- (1) Şirket;

a) Ana faaliyet konuları dışında faaliyette bulunamaz.

b) Müşterileri ile yapacağı sözleşmeler çerçevesinde ve yaptığı işlemin bir parçası olarak müşterilerine ilave finansman sağlamak amacıyla toplamı ödenmiş sermayesinin yüzde birini geçmeyecek şekilde kullandırılan nakdi krediler hariç olmak üzere nakdi kredi kullandıramaz. Bu oranı sifıra kadar azaltmaya veya ödenmiş sermayenin yüzde beşine kadar artırmaya ya da şirket bazında farklılaştırmaya Kurul yetkilidir.

c) Ana faaliyet konusu işlemler ile sınırlı olmak kaydıyla verilen garanti ve kefaletler ile sermayesinde yüzde on ve daha fazla paya sahip veya kontrolünü elinde bulunduran kişiler ile sermayesinin yüzde on ve daha fazlasına sahip olduğu veya kontrolünü elinde bulundurduğu ortaklıklara, toplamı ödenmiş sermayesinin yüzde yirmisini geçmeyecek şekilde verilen garanti ve kefaletler hariç olmak üzere garanti, kefalet ve teminat mektubu veremez. Bu oranı yüzde beşe kadar azaltmaya veya yüzde yirmi beşe kadar artırmaya ya da şirket bazında farklılaştırmaya Kurul yetkilidir.

ç) 2499 sayılı Kanuna göre menkul kıymet ihracı, uluslararası piyasalardan ödünç para alınması, genel esaslar dâhilinde ortak ve ortaklıklarından, bankalardan, para piyasalarından ve organize piyasalardan fon sağlanması dışında mevduat veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı para toplayamaz.

(2) Faktoring şirketi Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde kambiyo senetlerine dayalı olsa bile, bir mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilemeyen alacaklar ile Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilemeyen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir alamaz veya tahsilini üstlenemez. Aynı faturaya dayalı birden çok faktoring şirketine yapılan kısmi temliklerin toplam tutarı fatura tutarını aşamaz.

(3) Bir kambiyo senedinin ciro yoluyla faktoring şirketine devri hâlinde, kambiyo senedinden dolayı kendisine başvurulmuş kişi, düzenleyen veya önceki hamillerden biriyle kendi arasında doğrudan doğruya var olan ilişkilere dayanan def'ileri faktoring şirketine karşı ileri süremez; meğerki, faktoring şirketi kambiyo senedini iktisap ederken bile bile borçlunun zararına hareket etmiş olsun.

(4) Sigortacılık mevzuatına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, finansal kiralama şirketleri finansal kiralama veya faaliyet kiralaması işlemlerine konu edilen mallara, bu işlemler kapsamında alınan teminatlara ve söz konusu malı kiralayan kişilere; finansman şirketleri ise alımı kredilendirilen mallara veya hizmetlere, kredilerin teminatlarına ve kredilendirilen malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişilere, kredi borcunun geri ödenmesi ve benzeri tüm kredi unsurlarını koruma altına alacak her çeşit sigortayı kapsayacak şekilde iştigal konusuna giren işlere ilişkin sigorta sözleşmelerinin yapılmasına aracılık dışında sigortacılık işlemleriyle iştigal edemezler."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Fatih ŞAHİN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı ve dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir.

6361 sayılı Kanun'un 9. maddesinin itiraz konusu (3) numaralı fıkrasında, bir kambiyo senedinin ciro yoluyla faktoring şirketine devri hâlinde, faktoring şirketinin kambiyo senedini iktisap ederken bile bile borçlunun zararına hareket etmemiş olması kaydıyla, kambiyo senedinden dolayı kendisine başvurulmuş kişinin, senedi düzenleyen veya önceki hamillerden biriyle kendi arasında doğrudan doğruya var olan ilişkilere dayanan def'ileri, faktoring şirketine karşı ileri süremeyeceği öngörülmüştür.

Başvuran Mahkemede görülmekte olan dava, davacı şirketin, keşide ettiği çeklerden dolayı herhangi bir borcu bulunmadığının tespitine ilişkindir. Davada, çeklerin önceki hamiliyle davacı şirket arasında doğrudan doğruya var olan ilişkiye dayanan def'iler, davalı faktoring şirketlerine karşı da ileri sürülmüştür.

Yargıtayın yerleşik içtihatlarında da kabul edildiği üzere, ciro yoluyla faktoring şirketine devredilen kambiyo senetleriyle ilgili herhangi bir borcun bulunmadığının tespiti istemiyle açılan menfi tespit davalarında, davacının, senedi düzenleyen veya önceki hamillerle arasındaki ilişkilere dayanan def'ileri, faktoring şirketine karşı da ileri sürüp süremeyeceği hususunda, senedin faktoring şirketine devredildiği tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Başvuran Mahkemede görülen menfi tespit davasına konu çeklerin 9.8.2011, 15.9.2011 ve 28.10.2011 tarihlerinde faktoring şirketlerine devredildiği, iyiniyetli faktoring şirketlerine karşı ileri sürülemeyecek def'ileri düzenleyen itiraz konusu kuralın ise çeklerin devredildiği tarihten sonra, 13.12.2012 günlü Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği anlaşıldığından, bakılan davada uygulanmasına olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz başvurusunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

21.11.2012 günlü, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun 9. maddesinin (3) numaralı fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 11.2.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Zehra Ayla PERKTAŞ

Esas Sayısı : 2014/6
Karar Sayısı: 2014/22

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ